

LLIBRES

La premsa en temps de guerra

JOSEP MARIA
FIGUERESPeriodisme en
la guerra civilPUBLICACIONS DE
L'ABADIA DE
MONTSERRAT

16 EUROS

248 PÀGINES

HISTÒRIA

La població catalana que va viure l'esclat de la Guerra Civil Espanyola i el seu desenvolupament ja era formada com una societat de masses. En aquest context, el paper que va tenir el periodisme no es pot analitzar com a secundari, segons assegura l'autor del llibre.

TONI MATA I RIU | MANRESA

■ La propietat del *Diario de avisos* que es publicava a Manresa no va tenir inconvenient a defensar l'alcalde Josep Montardit durant la dictadura de Primo Rivera i passar-se a la CNT quan va esclatar la guerra civil. El 27 de juliol del 1936, aquest rotatiu de la capital del Bages va tornar al carrer elogiant l'afany revolucionari i blasmant el feixisme. Un canvi de camisa radical que Josep Maria Figueres esmenta com un exemple de la importància del paper que havia de desenvolupar el control de la premsa els mesos posteriors a l'inici del conflicte. L'autor del llibre cita els historiadors Joaquim Aloy, Ramon Fons i Pere Gasol i la *Història gràfica de Manresa* per exemplificar en un cas particular el tema de les confiscacions, un dels que tracta el reconegut estudiós de la premsa a *Periodisme en la guerra civil*, un extens recorregut per la comunicació mediada en el context de la societat de masses de la Barcelona (i la Catalunya) dels anys 30.

Josep Maria Figueres recorre el paper que va tenir la premsa, però també quin va ser l'espai que van ocupar la ràdio, la fotografia i la propaganda quan la guerra va obligar els dirigents i la població a prendre posició. L'autor desfa el tòpic del periodisme com a simple propaganda governamental i el de la premsa com a instrument que no aporta res a l'estudi del període per donar pas a un trajecte per les diferents actituds a què es van veure sotmesos el periodisme i la comunicació durant aquells anys d'infaust record. «A la premsa no hi figuren missatges innocus, ni és simplement la censura que no deixa sortir segons què», escriu Figueres.

Cada bàndol en disputa va buscar de seguida tenir una veu pròpia, i l'extens catàleg de diaris que s'editaven aleshores es va convertir en un tauler de joc amb nombrosos participants. Abans del cop d'estat del 18 de juliol, a Barcelona hi havia 28 diaris, després la xifra va pujar a 31 i el 1938 havia davallat a 21 (unes xifres gairebé idèntiques a les de la premsa comarcal: 24, 31 i 21). No és estrany, doncs, que el control d'aquest cabal de transmissió d'informació de primer ordre es convertís en l'altaveu per on els dirigents volien subministrar els seus continguts a la ciutadania. L'estudi de la premsa del període, així com entrevistes i programes de ràdio, dibuixen el mapa d'uns temps convulsos per al periodisme.